

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босна и Херцеговина

Predmet broj: S1 2 K 005659 11 Kžk

Datum: Objavlivanja: 01.12.2011. godine

Pismenog otpravka: 21.12.2011. godine

**Pred sudskim vijeće u sastavu: sudija Mirko Božović, kao predsjednik vijeća
sudija Redžib Begić, kao sudija član vijeća
sudija Mirza Jusufović, kao sudija član vijeća**

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

Protiv

M. Ć.

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Diana Kajmaković

Branioci optužene:

Advokat J. J.

Advokat M. D.

Sud Bosne i Hercegovine, Sarajevo, ul. Kraljice Jelene br. 88

Telefon: 033 707 100, 707 596; Fax: 033 707 225

Broj: S1 2 K 005659 11 Kžk

Sarajevo, 01.12.2011. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel II za organizovani kriminal, privredni kriminal i korupciju, u vijeću Apelacionog odjeljenja sastavljenom od sudija, Mirka Božovića kao predsjednika vijeća, te sudija Redžiba Begića i Mirze Jusufovića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje stručne saradnice Anide Saračević, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optužene M.Ć., zbog krivičnog djela Organizovani kriminal iz člana 250. stav 3. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), u vezi sa krivičnim djelom Neovlašteni promet opojnim drogama iz člana 195. stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 54. i članom 29. KZ BiH, povodom Optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: KT-339/08 od 20.02.2009. godine, nakon održanog usmenog i javnog pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH, Saše Sarajlića, u zamjeni za tužiteljicu Dianu Kajmaković, optužene M.Ć. lično, te branilaca optužene, advokata J. J. i M. D., na osnovu člana 317. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), donio je i dana 01.12.2011. godine, javno objavio slijedeću:

P R E S U D U

OPTUŽENA:

M.Ć., od oca M. S. i majke D., rođene K., rođena godine u D. L., R H., nastanjena u B. L., ulica B. Č. broj ..., Srпкиnja, državljanka BiH, JMBG ..., advokat, udata, majka dvoje maloljetne djece, pismena, završila pravni fakultet, srednjeg imovnog stanja, neosuđivana, nalazila se u pritvoru po rješenju Suda BiH broj: X-KRN-08/572 od 28.08.2008. do 23.12.2008. godine

KRIVA JE

Što je:

Tokom aprila 2008. godine, pristupila zločinačkoj organizaciji u smislu člana 1. stava 17. KZ BiH ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 37/03") koju je početkom 2008. godine organizovao i rukovodio Ž. I., za vrijeme dok se nalazio u bjekstvu, zbog počinjenog krivičnog djela neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droga iz člana 224. Krivičnog zakona Republike Srpske (KZ RS), koja je djelovala sve do kraja mjeseca avgusta 2008. godine i koja je organizovana radi neovlaštene međunarodne kupoprodaje, prijenosa, prevoza, držanja, posredovanja u daljnjoj međunarodnoj prodaji, slanja i isporuke opojne droge marihuana – skank, koja je Konvencijom o psihotropnim supstancama od 1971. godine i Rješenjem o popisu opojnih droga ("Službeni list R BiH" br. 2/92 i 13/94), proglašena opojnom drogom i čiji se promet može obavljati samo na temelju dozvole nadležnog organa sukladno Zakonu o proizvodnji i prometu opojnih droga ("Službeni list R BiH" br. 2/92 i 13/94) i čiji je promet zabranjen odredbama Zakona o sprječavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga („Službeni glasnik BiH“ broj 8/06), i to sa područja Republike Crne Gore na područje Bosne i Hercegovie s ciljem daljnje prodaje na području Bosne i Hercegovine i daljeg prebacivanja, posredovanja i prodaje na područje Republika Hrvatska, a kojoj zločinačkoj organizaciji su pored Ć. M., pristupili i G. N. zvani „K.“, J. Z. zvani „G.“, P. A., R. S., K. A., zajedno sa K. I. iz R. C. G., K. J., A. M., Č. M. zvanim „D.“, a potom i licima njima znanim po imenu S. B. i G. R., pa je tako organizovana zločinačka organizacija vršila naprijed pobrojane radnje neovlaštenog međunarodnog prometa opojnim drogama u periodu od mjeseca februara 2008. godine pa sve do kraja mjeseca avgusta 2008. godine, **tako što je:**

počevši od dana 8.4.2008. godine kada je I. Ž. lišen slobode na osnovu rješenja Okružnog suda u Banja Luci broj KPP-01/07P od 5.1.2007. godine zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio krivično djelo organizovani kriminal iz člana 383.a) stav 2. KZ RS u vezi sa krivičnim djelom neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droga iz člana 224. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ RS i krivično djelo falsifikovanja isprave iz člana 377. stav 2. KZ RS, koristeći svoj povlašteni položaj branioca Ž. I., sa istim nesmetano komunicirala za vrijeme trajanja mjere pritvora, na način da je postupajući po uputama I. Ž., preuzela I. pismo sa brojem telefona G. N., a koje pismo je I. Ž. namjenio G. N., i na taj način prihvatila da stupa u telefonske kontakte sa G. N. te da istom prenosi poruke I. Ž., a I. Ž.

prenosi odgovore, informacije i dodatna pitanja kao i zahtjeve za pojašnjenja upućena od strane G. N., te je Ć. M. na pomenuti način omogućila nesmetanu komunikaciju između I. Ž. i G. N. koje komunikacije su se odnosile na razmjenu informacija o količinama i vrsti opojne droge, za koju je u toj komunikaciji korišteno više šifrovanih naziva i to „roba“, „skupo“, „jeftino“, „kamion“, „patike“, „sportska oprema“ „trenerke“, koja je neovlašteno stavljana u međunarodni promet, i iznosima novca pribavljenog tim prometom, te postojećih dugova u vezi sa preuzetom opojnom drogom od K. I. iz Republike Crne Gore koja do tog trenutka još nije plaćena, te je nedugo nakon ostvarenog kontakta sa G. N. ostvarila i direktnu telefonsku komunikaciju sa drugim pripadnicima zločinačke organizacije R. S. i J. Z., na području B. i H., te sa osumnjičenim K. I. na području R. C. G., a sve u vezi sa neovlaštenim prometom opojne droge marihuana, odnosno u vezi sa naručenim količinama, isporučenim količinama, ostvarenom naplatom i isplatom isporučiocu K. I. u Republike Crne Gore, kao i radi direktnog preuzimanja najmanje 5.000,00 Eura od optuženog J. Z., koji novac potiče od neovlaštenog prometa opojnom drogom marihuana.

Dakle, postala pripadnik zločinačke organizacije, koja je zajedničkim djelovanjem počinila krivično djelo Neovlašteni promet opojnim drogama iz člana 195. stav 1. KZ BiH

Čime je, počinila krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 250. stav 4. KZ BiH u vezi sa krivičnim djelom Neovlašteni promet opojnim drogama iz člana 195. stav 1, u vezi sa članom 54. KZ BiH,

pa je Sud, na osnovu navedenih zakonskih propisa, i uz primjenu odredbi člana 49. i 50. KZ BiH, osuđuje na:

KAZNU ZATVORA
U trajanju od 5 (pet) mjeseci

Na osnovu odredbe člana 56. KZ BiH, optuženoj se u izrečenu kaznu zatvora ima uračunati i vrijeme provedeno u pritvoru, i to od 28.08.2008. do 23.12.2008. godine

Na osnovu člana 188. stav 1. ZKP BiH, optužena se obavezuje naknaditi troškove krivičnog postupka čiju visinu će sud odrediti posebnim rješenjem po pribavljanju potrebnih podataka.

OBRAZLOŽENJE

I TOK POSTUPKA

1. Presudom Suda BiH broj: X-K-08/572-1 od 13.08.2010. godine optužena M. Ć., N. G., B. S. i I. B., oslobođeni su od optužbe da bi radnjama opisanim u izreci presude počinili krivično djelo, i to, optužena M. Ć., krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 250. stav 3. u vezi sa krivičnim djelom Neovlašteni promet opojnim drogama iz člana 195. stav 1. a sve u vezi sa članom 54. i članom 29., sve KZ BiH, optuženi N. G. krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 250. stav 2. u vezi sa krivičnim djelom Neovlašteni promet opojnim drogama iz člana 195. stav 1., a sve u vezi sa članom 54. i članom 29., sve KZ BiH, optuženi B. S. i I. B., krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 250. stav 2. u vezi sa krivičnim djelom Neovlašteni promet opojnim drogama iz člana 195. stav 1., a sve u vezi sa članom 54. KZ BiH.

2. Presudom Suda BiH broj: X-KŽ-08/572-1 od 28.03.2011. godine, u postupku odlučivanja po žalbi Tužilaštva BiH i branilaca optuženih na prvostepenu presudu, žalba Tužilaštva BiH u odnosu na oslobađajući dio presude prema optuženoj M. Ć. je uvažena pa je presuda Suda BiH broj: X-K-08/572-1 od 13.08.2010. godine, u tom dijelu ukinuta i određeno je održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja, Odjela II za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju, Suda Bosne i Hercegovine.

3. Na pretresu koji je u smislu člana 317. ZKP BiH, održan pred Apelacionim vijećem, stranke i branioci su se saglasili da se predmetna optužnica ne čita, pri čemu je tužiteljica istakla da će tužilaštvo potvrditi navode iz optužnice i žalbe nakon što se izvedu dokazi, dok je odbrana navela da ostaje kod ranije datih uvodnih riječi te će dokazati da optužena M. Ć. nije kriva.

4. Na istom ročištu tužilaštvo je predložilo da se izvedu dokazi preslušavanjem iskaza svjedoka, vještaka i presretnutih telefonskih razgovora, dok je odbrana navela da se u toj fazi postupka ne želi izjašnjavati o predloženim dokazima.

5. Nakon toga, Vijeće je donijelo odluku da se prihvate slijedeći dokazi tužilaštva, koji će biti ponovo preslušani, odnosno reprodukovani pred ovim Vijećem:

Svjedoci i vještaci:

- Ž. I. (suđenje od 11.09.2009. godine),
- Z. J. (suđenje od 02.07.2009.),
- S. R. (suđenje od 26.05.2010.),
- A. K. (suđenje od 16.11.2009.),
- M. D. - vještak (suđenje od 18.02.2010.),
- Ž. T. - vještak (suđenje od 17.03.2010.).

Presretnuti telefonski razgovori:

- IDD broj 20 od 23.4.2008. godine u 13,26 časova (09.10.2009. godine),
- IDD broj 31 od 9.5.2008. godine u 12,00 časova (09.10.2009.),
- IDD broj 33 od 9.5.2008. godine u 16,30 časova (09.10.2009.),
- IDD broj 59 od 11.5.2008. godine u 12,41 časova (15.10.2009.),
- IDD broj 60 od 11.5.2008. godine u 13,32 časova (16.10.2009.),
- IDD broj 61 od 11.5.2008. godine u 14,33 časova (16.10.2009.),
- IDD broj 82 od 12.5.2008. godine u 21,45 časova (16.10.2009.),
- IDD broj 157 od 15.5.2008. godine u 22,04 časova (16.10.2009.),
- IDD broj 185 od 16.5.2008. godine u 15,56 časova (16.10.2009.),
- IDD broj 191 od 16.5.2008. godine u 18,58 časova (16.10.2009.),
- IDD broj 200 od 16.5.2008. godine u 21,53 časova (16.10.2009.),
- IDD broj 1309 od 16.5.2008. godine u 22,15 časova (16.10.2009.).

6. Vijeće je odbilo prijedlog tužilaštva da se čita zapisnik o saslušanju optužene M. Ć., jer se zapisnik o ispitivanju, tada osumnjičene, može uvesti kao dokaz samo ako se ista bude ispitivala neposredno pred sudom, pa se zapisnik bude koristio tom prilikom, a sve u skladu sa članom 273. stav 1. ZKP BiH.

7. Dana 01.11.2011. godine, nakon što su preslušani iskazi svjedoka i vještaka tužilaštva, odbrana je predložila da se na slijedećem pretresu sasluša i dio iskaza svjedoka – stručnog lica B. D., a koji se odnosi na unakrsno ispitivanje od strane odbrane optužene. Na pretresu dana 23.11.2011. godine, prihvaćen je prijedlog odbrane da se presluša dio

iskaza svjedoka – stručnog lica B. D., s tim da je, u skladu sa prijedlogom tužilaštva, sud preslušao pored dijela iskaza koji se odnosi na unakrsno ispitivanje, i dio koji se odnosi na direktno ispitivanje od strane tužiteljice. Na pretresu istog dana, odbrana je navela da ostaje kod svih objektivnih dokaza iz prvostepenog postupka.

8. U završnim riječima tužiteljica je navela da u suštini ostaje kod završnih riječi iz prvostepenog postupka. Kako je tužiteljica navela, svoje tvrdnje tužilaštvo temelji na iskazima svjedoka odnosno optuženih koji su saslušani na prijedlog tužilaštva u ovom predmetu, među kojima su: I. Ž., G. N., J. Z., R. S., K. A., D. M. i drugi, a koji su iste dali pred Sudom Bosne i Hercegovine, odnosno čiji su iskazi u formi video zapisa izvedeni pred ovim Apelacionim vijećem, zatim nalazima i mišljenjima vještaka, analizama stručnih lica, te materijalnim dokazima izvedenim pred Sudom Bosne i Hercegovine u predmetu ovog tužilaštva po optužnici broj: KT-399/08. Dakle, iz dokaza Tužilaštva BiH proizilazi jasan zaključak da je M. Ć. kao saizvršilac, zajedno sa presuđenim I. Ž., upravljala procesom izvršenja predmetnih krivičnih djela, da je vlast nad izvršenjem tih djela držala u svojim rukama te da je organizovanju ove grupe radi činjenja predmetnih krivičnih djela pristupila potpuno svjesna protupravnosti svoga činjenja i zabranjenosti takvog činjenja čime je pokazala visok stepen htijenja i voljnosti izvršenja predmetnih djela.

9. Odbrana je takođe u cijelosti ostala kod završne riječi iz prvostepenog postupka, navodeći da u opisu činjeničnog navoda koji se stavljaju optuženoj na teret, nema niti jedne radnje koja bi govorila da je optužena postupala kao saizvršilac, i svojom radnjom znatno doprinijela izvršenju krivičnog djela. Odbrana je navela da sud nije utvrdio šta je rezultat i posljedica razgovora koje je optužena Ćulum obavljala sa N. G., jer ista ne postoji s obzirom da bi u suprotnom to moralo biti opisano.

10. Advokat D. je takođe naveo da se tri sporna razgovora u kojima se pojavljuje optužena mogu smjestiti u okvir dozvoljene komunikacije, te da se na osnovu svega jedino može zaključiti da ti dokazi po svom kvalitetu nemaju takvu dokaznu snagu da bi se sa sigurnošću moglo utvrditi da je optužena van svake razumne sumnje počinila krivično djelo. Kako navodi branilac, svi svjedoci isključuju bilo kakvu ulogu optužene M. Ć. u izvršenju krivičnog djela, jer isti navode da ona nije znala niti mogla znati da se prenesene informacije odnose na prodaju droge, naplatu duga i slično. Dakle, optužena nije imala nikakvu vlast na djelom, pa nema ni saizvršilaštva.

11. Optužena M. Č. se pridružila završnoj riječi svojih branilaca, i navela da ostaje kod završne riječi koje je iznijela tokom prvostepenog postupka, te dodala da je u inkriminisanom periodu bila samo branilac optuženog Ž. I., i nije imala nikakvu ulogu u izvršenju predmetnog krivičnog djela.

III RELEVANTNI MATERIJALNI PROPISI

12. Vijeće prije svega napominje da je u konkretnom slučaju primjenjen Krivični zakon Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 37/03), kao zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

Član 250. stav 4. KZ BiH , glasi:

„Ko postane pripadnik zločinačke organizacije kcja zajedničkim djelovanjem učini ili pokuša krivično cjelo propisano zakonom Bosne i Hercegovine, ako za pojedino krivično cjelo nje propisana teža kazna,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje jednu godinu.“

Član 195. stav 1. KZ BiH, glasi:

„Ko neovlašteno vrši međunarodnu prodaju ili prjenos ili nudi na prodaju ili radi prodaje kupuje, drži, prevozi ili prenosi, ili posreduje u međunarodnoj prodaji ili kupovini, ša je, isporučuje, uvozi, izvozi ili na drugi način neovlašteno stavlja u međunarodni promet supstance ili preparate kcji su propisom proglašeni opcjnim drogama,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.“

Član 1. stav 17. KZ BiH glasi:

“Zločinačka organizacija je organizirana grupa ljudi od najmanje tri osobe, kcja postciji neko vrijeme, djelujući u cilju učinjenja jednog ili više krivičnih cjela za kcja se po zakonu može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna.“

IV PRAVNA KVALIFIKACIJA KRIVIČNOG DJELA

13. Prije nego se upusti u ocjenu i analizu samih dokaza, Vijeće nalazi potrebnim obrazložiti promjenu pravne kvalifikacije krivičnog djela za koju je optužena M. Ć. oglašena krivom, u odnosu na onu koja joj je stavljena na teret Optužnicom Tužilaštva BiH broj: KT-339/08 od 20.02.2009. godine.

14. Naime, navedenom optužnicom Tužilaštva BiH, optuženoj M. Ć. je stavljeno na teret da je počinila krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 250. stav 3. KZ BiH u vezi sa krivičnim djelom Neovlašteni promet opojnim drogama iz člana 195. stav 1. u vezi sa članom 54. i članom 29, sve KZ BiH, počinjeno na način kako je to pobliže dato u činjeničnom opisu, precizirajući inkriminisane radnje koje je optužena počinila. Tako je navedeno da je optužena M. Ć. u označenom vremenskom periodu preuzela rukovođenje zločinačkom organizacijom od lica Ž. I. koji se nalazio u pritvoru, da je preuzela njegovo pismo sa brojem telefona N. G., a koje je pismo Ž. I. namijenio N. G., da je prihvatila da stupa u telefonske kontakte sa njim te da mu prenosi poruke Ž. I. a Ž. I. prenosi odgovore, informacije i dodatna pitanja, da je pri vršenju navedenih radnji koristila više šifrovanih naziva, te da je uspostavila i direktnu telefonsku komunikaciju i sa drugim pripadnicima zločinačke organizacije.

15. Međutim, ovo Vijeće je kod utvrđivanja bitne činjenice da li je optužena preuzela rukovođenje zločinačkom organizacijom, ne samo na način kako je to izneseno u optužnici, već na bilo koji drugi način, na osnovu izvedenih dokaza izvelo zaključak da optužena u konkretnom slučaju nije bila organizator niti je bilo kada rukovodila zločinačkom organizacijom koja je zajedničkim djelovanjem učinila ili pokušala učiniti krivično djelo, a time ni preuzela rukovođenje zločinačkom organizacijom od organizatora i vođe Ž. I..

16. Naime, ni sama predmetna optužnica po pitanju uloge i statusa optužene M. Ć. nije dosljedna. Tako se u jednom dijelu optužnice navodi da je optužena preuzela ulogu organizatora zločinačke organizacije (preuzela rukovođenje zločinačkom organizacijom), a odmah zatim da je postupala po uputama organizatora.

17. Bez obzira na nedosljednosti u samoj optužnici, Vijeće nije utvrdilo da je optužena M. Ć. preuzela niti rukovodila zločinačkom organizacijom za vrijeme dok se Ž. I. nalazio u pritvoru. Naime, iz sadržaja dokaza koji su prezentirani sudu, jasno proizilazi da je optuženi Ž. I., i nakon što je lišen slobode i nalazio se u pritvoru, nastavio rukovoditi zločinačkom organizacijom, što je potvrdio i on sam svjedočeći na pretresu dana 11.09.2009. godine, kao svjedok optužbe, kada ističe: „ M. Ć. je na moje traženje nazvala nekoliko mojih drugova da bi im prenijela ono što sam joj ja rekao, a to je bilo da mi vrate dug“. I iz iskaza ostalih svjedoka (G., R.), pripadnika zločinačke organizacije, te iz presretnutih telefonskih razgovora, takođe se može zaključiti da je optužena M. Ć., obavljajući telefonske razgovore sa istim, samo prenosila poruke njihovog vođe, Ž. I..

18. Ne postoji niti jedan drugi dokaz tužilaštva koji bi govorio u prilogu činjenici da je optužena zaista i preuzela rukovođenje zločinačkom organizacijom, na način da je planirala ili organizovala izvršenje pojedinih aktivnosti, izdavala naredbe ili zadatke pripadnicima organizacije i druge poslove iz domena rukovođenja i organizovanja zločinačke organizacije. Njene radnje ostale su isključivo na nivou prenošenja poruka Ž. I., vođe zločinačke organizacije, ostalim pripadnicima, a što ni u kom slučaju nije dovoljno da bi se moglo zaključiti da je ona na taj način od drugog preuzela i nastavila rukovoditi tom organizacijom.

19. Kako navedena činjenica nije utvrđena, to je za posljedicu imalo preciziranje predmetne optužnice u tom dijelu, i njeno usklađivanje sa utvrđenim činjeničnim stanjem (izostavljen dio teksta na strani 7. Optužnice: „preuzela rukovođenje zločinačkom organizacijom“), što je neminovno dovelo do promjene pravne kvalifikacije krivičnog djela koje se optuženoj stavlja na teret. Tako je ovo Vijeće optuženu M. Ć. oglasilo krivom za krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 250. stav 4. u vezi sa krivičnim djelom Neovlašteni promet opojnim drogama iz člana 195. stav 1. a sve u vezi sa članom 54.KZ BiH, a što će biti detaljnije obrazloženo u nastavku ove presude.

20. Preciziranjem predmetne optužnice, sud nije povrijedio ni subjektivni ni objektivni identitet iste, niti je time prekoračio prvobitno optuženje, s obzirom da se radi o istom događaju, da su urađene izmjene rezultat utvrđenog činjeničnog stanja, te da iste nisu na štetu optužene.

V IZVEDENI DOKAZI I NJIHOVA OCJENA

Razmatranje i ocjena dokaza:

21. Sud je imao u vidu i cijenio sve izvedene dokaze optužbe i odbrane, ali će u ovoj presudi obrazlagati samo dokaze koji se odnose na odlučne činjenice i iznositi zaključke samo o činjenicama koje su od suštinske važnosti za odluku. Sud podsjeća da član 15. ZKP BiH predviđa princip slobodne ocjene dokaza, koji je jedino ograničen principom zakonitosti dokaza (član 10. ZKP BiH), što znači da je ocjena dokaza oslobođena formalnih pravnih pravila koja bi *a priori* određivala vrijednost pojedinih dokaza. Uspostavljajući ovaj princip zakonodavac je dao neophodnu slobodu sudskoj vlasti i pokazao povjerenje u prosudbenu moć sudija.

22. Takođe, slijedeći inkriminacije navedene u optužnici, kojima se optužena tereti, i dajući ocjenu njihove dokazanosti, sud je u svemu postupio u skladu sa odredbom člana 281. ZKP BiH, odnosno savjesno je ocijenio svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima, te na osnovu takve ocjene izveo zaključak da li je neka činjenica dokazana ili ne.

23. Radi pravilnog utvrđenja prethodno navedenih činjenica od koga zavisi i postojanje bitnih obilježja krivičnog djela koje je optuženoj stavljeno na teret, nameće se kao prioritetno potpunije iznošenje iskaza saslušanih svjedoka, prvenstveno svjedoka Ž. I., Z. J., S. R., A. K. i N. G., vještaka M. D. i Ž. T., te stručnog lica B. D., kao i sadržaja presretnutih telefonskih razgovora, IDD broj: 20, 31, 33, 59, 60, 61, 82, 157, 185, 191, 200 i 1309.

Iskazi svjedoka:

24. Svjedok Ž. I. svjedočeći na pretresu dana 11.09.2009. godine, je naveo da je optužena M. Ć. na njegovo traženje nazvala nekoliko njegovih drugova da bi prenijela ono što joj je on rekao, a to je bilo da mu se vrati dug, koji dug je bio od prometa opojne droge marihuana. Svjedok je naveo da optužena M. Ć. nije znala zbog čega je nastao taj dug, jer joj je on ispričao da je to dug nastao od prometa sportske opreme. Svjedok je nadalje

naveo da je optužena M. Ć. primila od J. 5.000,00 Eura, uz obrazloženje da mu je taj novac potreban jer mu porodica nema od čega da živi, te da je ostao dužan novac čovjeku u Republici Crnoj Gori. Na pitanje branioca optužene, svjedok je naveo da je u razgovoru sa optuženom navodio da mu roba dolazi kamionom, da joj je pričao o trulim stvarima jer se nekada znalo desiti da dođe cijela hrpa trenerki u jednom paketu koja je bila negdje u vlazi i koja ne može da se proda, iako je optužena tom prilikom navela kako joj nije jasno da trenerka može biti trula. Konačno, svjedok je naveo da nikada optužena nije obavljala poslove vezane za drogu za njega, te da je samo vjerno od riječi do riječi ponavljala ono što joj je on rekao i što je bilo napisano na papiru.

25. Svjedok **Z. J.**, svjedočeći na pretresu dana 02.07.2009. godine, je rekao da ga je N. G. telefonskim putem obavijestio da on (J.), N. G. i A. P. trebaju za I. odbranu odnijeti 15.000,00 Eura, kako ih ne bi povalio zbog trgovine drogom. Kaže da je taj novac tražio I. preko svog odvjetnika – gospođe koju prepoznaje u sudnici, a koju ranije nije znao, te je on (J.) tražio njen broj kako bi s njom stupio u kontakt i provjetrio je li to istina. Nakon što ju je kontaktirao M. Ć. mu je tada rekla da treba dati 15.000,00 Eura a ako ne da, da će biti povaljen u tom momentu. Zatim ističe da je došao u restoran u B. L., zajedno sa G. i S., tu su se sreli sa M., te joj je on tom prilikom dao 5.000,00 Eura i ona mu je doslovno rekla: “ti si slobodan”, da mu je prethodno optužena u šiframa rekla ko sve da da po 5.000 Eura: A (A.), G. (G.) i D. (D.), ali da ne zna da li se taj novac odnosio na jemstvo.

26. Svjedok **S. R.**, svjedočeći na pretresu dana 26.05.2010. godine, je naveo da mu se optužena M. Ć. obratila kad je Ž. I. bio u pritvoru, odnosno nazvala ga je i predstavila se kao Ž. I. advokat. Do tada je nije nikada vidio ni čuo, i rekla mu da treba da ispoštuje neki novac, neke trenerke na što joj je on rekao da ne zna ko je ona i da ne zove više taj broj, te joj rekao da ne zna u šta se upušta. Ona je tražila da ispoštuje 23 trenerke, a on joj je rekao da ne zove taj broj i da ne zna u šta se upušta, i da Ž. I. nije mala maca. Njemu je bilo čudno zašto advokat zove, to se nikad prije nije desilo. Prema navodima svjedoka, jedna trenerka je predstavljala 1.000 Eura, to je bilo uobičajeno da se Euri zovu kao trenerke.

27. Svjedok **A. K.** svjedočeći na glavnom pretresu dana 16.11.2009. godine, optuženu M. Ć. spominje u kontekstu razgovora sa njenim suprugom – S. R., te da je on bio ljut nakon razgovora sa optuženom jer je ona tražila pare, a pare su se inače davale K.. Tom prilikom

S. je rekao optuženoj nešto u kontekstu: "kakve trenerke, pa šta je vama vi nemate pojma u šta se petljate, kao kakav Ž., znate li da se možda i telefoni prislušuju i tako šta nemojte me više zvati", te „šta ti je ženska glavo nemoj više da bi zvala nemoj me petljati u ove stvari, kakve trenerke, ne znam nešto tako u tom smislu."

28. Svjedok **N. G.**, svjedočeci na pretresu dana 01.11.2011. godine, naveo je da je Ž. I. zastupala M. Č., sa kojom je svjedok ostvarivao kontakt, viđao je i vozio da vidi „K.“, a zvao bi je i na telefon i pitao za kuma. Vjerovatno je i ona njega kontaktirala, ali se ne sjeća. U odnosu na presretnute telefonske razgovore svjedok daje mogućnost da je bilo razgovora sa optuženom M. Č., ali se ne sjeća kakvi su razgovori bili. Brojeve koje mu je dao I., ne sjeća se da je dao M. Č., ali daje mogućnost da jeste. Daje mogućnost da je M. podnio izvještaj koliko je ko dao novaca kome. Ne sjeća se koliko je imao razgovora sa M., moguće da je bilo više od tri. U razgovoru koji je imao sa M., moguće da mu je M. nešto prenosila od Ž. I., i ona mu je bila advokat. I on je zvao da pita kako mu je kum, a vjerovatno je i ona njega zvala. Na pitanje braniteljice optužene, svjedok je naveo da bez obzira na razgovore on bi isto učinio za Ž. I., dakle da kontakti sa M. nisu utjecali na to, dok je na pitanje optužene svjedok naveo da su on i optužena sjedili sa Z. J., kada su skupljali pare za kauciju I..

29. Vještak **M. D.**, na pretresu dana 18.02.2010. godine, naveo je da su dobili naredbu za analizu telefonskih razgovora lica koja su praćena, te da je optužena M. Č. ostvarila četiri telefonska razgovora sa N. G.. Vještak je nadalje naveo da je njegov cilj bio da prikaže sam kontakt, ne i njegov sadržaj.

30. Vještak **Ž. T.**, na pretresu dana 17.03.2010. godine, naveo je da njegov posao podrazumijeva vještačenje svih sredstava telekomunikacije, pa samim tim i mobilnih aparata i SIM kartica, te da je dobio naredbu Suda 15.09.2008.godine, u kojoj je navedeno da je cilj pretres sadržaja svih dostavljenih aparata, medija cd-ovi, USB stikovi itd, da je postupio u skladu sa istom, kojom je bilo obuhvaćeno 18 lica, I., G., Č., S., J., P., R., K., B. i ostali.

31. Stručno lice, **B. D.**, na pretresu dana 16.10.2009. godine, naveo je da je preslušano ukupno 112. telefonskih razgovora, da je droga šifrovana kao trenerke, patike i ostalo, te da nikada nisu vršili nadzor bez naredbe za posebne istražne radnje. Na unakrsno

ispitivanje braniteljice optužene, svjedok je pojasnio način preslušavanja telefonskih razgovora, te naveo da su pri selekciji razgovora za bitnim smatrali one za koje postoje osnove sumnje da se govori o drogi.

Presretnuti telefonski razgovori:

32. **IDD 20:** Ć. – G. N.. pričaju o trenerkama i pita M. koliko je dao S., G. i je li sve otišlo I.; pita M. kakav je problem oko ovog- kaže G. govno mi poslo pa ne mogu da ga riješe; kaže M.- jebi ga, šalje, a ne možeš ti ove XSS brojeve prodat; oni po sebi brojeve prave, ne možeš ti ovdje kad je kod nas sve je kod njih broj za male, oni mali ljudi; pita M. kolka je cijena u B. L., - prenosi od I., šta je u BL ćero, skupo ili jeftino; G.: jeftino, jeftino; pita M. koliko je ko dao- S.? (6), G.? (13), D.?(14) sve je dao I.;

33. **IDD 31:** Ć. – G. (čita pisma I.); koliko je dao G. do sad para I.? (43); koliko ti je G. dao? (13+auto); D.? (15 pa 15 ja mislim); A.? (ništa nije riješio); S.? (dao 5,5 ima još 15 i 300, dao N. 1500; dalje-kumu drugom dao 2500; M.: D., koliko kod svakog od njih ima čega?; G.: ne zna, a za ono su dogovrili da riješe bez zarade to je đubre; M.: dobro, koliko kod svakog od njih ima čega, kamiona i obične i poručuje da kaže on (Ž. preko pisama) da ne smiješ ništa naručivat od I. dok mu on ne da zeleno svjetlo, a onda roba, roba ove patike; dalje mu čita pismo-onda mu diktira tel. brojeve od S., G., A., I. ; G. govori M. da Ž. poruči da mu je S. rekao da ga slučajno odozgo ne zove, "svak se boji, jebi ga M.; M.: "da, da"; kaže G. M. da mu Ž. samo treba poručiti koliko komada trenerki je kod koga; M.: problem u materijalu, trulo je li tako? G.: pa ja, pa nije materijal dobar. M.: da, znam; Poručio Ž. G. i da nikog ne vodi kod I.;

34. **IDD 33:** Ć. – G.- opet M. čita Ž. pisma, i postavlja pitanja ko je koliko dao K. (G.) novca; kamioni su za R.; kod A. imaš 20 i nešto komada, provjeri ga pa ga pitaj; je li u D. uzimao obične? Da li si od D. uzimao običnih farmerica?"

G.: "ne, ne ništa, sve stoji tamo". M: "Dobro"

M.: "pa dobro, ja sam njemu i rekla".

G.: ova prošla, a iduća ide kako je išla".

M.: "da će sva ta sportska oprema ići po cijeni po kojoj je i nabavljena?"; M: "ništa ti nemoj

dok on ne kaže";

G.: a uši ću mu iščupat jer je i mlađi od mene i o crnu me jadu zabavio."

M.: "a joj, mene nemoj pitat".

G.: "...on je mislio pričaće, nemoj da priča, inače ćemo svi tamo đe i on, a zato sam rek'o ja zovni me ti nemoj da me on zove".

35. **IDD 59:** K. - G. N., K. spominje Ć. M. i to kao Ž. *advokaticu*-zvala ga i pitala je li mu K. donio 43; pita G.-koliko sam ja inače donio? K.: 47; G.: e jebi ga, ja rek'o 43 nisam znao u putu, imam neđe zapisano ali nisam bio kući; spominju i **G – G** uz'o u njeg ("onog drugog")13 komada

36. **IDD 60:** G. N. – R.–S.: od 54 komada što sam uskladištio kad sam izvadio, izvago 32 komada-osušilo se jarane 20 i nešta kila!"–spominje M., ali ne imenom i prezimenom- već ono što ga je M. na suđenju i pitala-on fol trenerke, kaže sportsku robu da radi više njoj, rek'o pita ona treba li ti trenerki pitaj; gospođo on je budala, jel on kreten pa vas petlja, nemojte mene gospođo mene petljat, nemojte me nikad više zvat'; nemojte vi gospođo njemu baš puno.." ...-"ne vjeruje nam čim je žena njegova provjeravala tebe, on mene provjerav'o preko advokatice;"

37. **IDD 61:** Ć. – G. N.; M.: zvao je Ž. i poručio G. N.. da mu nabavi skupe injekcije po 1,200mg pala mu je noga;

38. **IDD 82:** G. N. – A.: spominju razgovor između M. i S., kako se S. naljutio što ga je ona zvala; G: iš'o po neke papire pa da onom nesretniku malo nešto spremim

39. **IDD 157:** G. N. – K. :spominju Ć. i Ž.; on je puk'o, on konta da će za mjesec izać; "ona kučka muti, znaš ona gori"

40. **IDD 185:** G. N. – K. G.: jesi se čuo s onom? K.: ništa, nedostupna je; G: nemoj se čut' ništa ono radiť, izgleda dole su svi u gradu ispod mene, onog glavnog ganjaju specijalci, i neću se ni ja ni s kim dole čut' ovih dana, sreća ono je stopirano; promijeni broj, i ja ću ovo mijenjat

41. **IDD 191:** S. – G. N.: da ne bi ona zvala, more njoj reć' da zove bez veze, dole je sve u

ofsajdu; pita G. jesi li mi išao kod kume; S.: jok, šta imam njoj govorit bio jadan, ona zove nikog tamo do njih

42. **IDD 200:** G. N. – S.: G.: sve su ih pitali, ali srećom ništa nije nađeno ono što ne treba; nek rekne onoj lepoj beli i ona priča na taj telefon i one poruke da ništa o tom...sve je ono kako je ona poruka slala, sve je znaš..nek ništa ne spominje, naročito ona blesava lepa, ovo je sve onaj njezine priče, ču oni možda je slušaju

43. **IDD 1309** : G. N. – A.: A.: nije srećom bilo puno, to je spas; G.: evo me zove i oni bleso ja mu rek'o da ode kod one naše žene, da joj kaže da onoj prenese da više ništa pro telefona znaš; jebi ga normalno je da nju slušaju, ona neke poruke slala preko one budale

44. U vezi sa naprijed navedenim, u daljoj analizi, potrebno je prije svega poći od elementa krivičnog djela Organizovani kriminal iz člana 250. stav 4. KZ BiH, odnosno pripadnosti zločinačkoj organizaciji.

45. Pojam zločinačke organizacije definisan je članom 1. stav 17. KZ BiH kao „organizovana grupa ljudi od najmanje tri osobe koja postoji neko vrijeme, djelujući u cilju učinjenja jednog ili više krivičnih djela za koja se po zakonu može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna“.

46. Bitno obilježje krivičnog djela organizovani kriminal podrazumijeva dakle postojanje organizovane grupe ljudi i to grupe od najmanje tri lica, koja lica su međusobno povezana radi izvršenja krivičnih djela, pri čemu svako od njih daje svoj udio u izvršenju krivičnog djela. To je grupa ljudi formirana radi neposrednog izvršenje djela, koja ne mora imati formalno definisane uloge svojih članova, kontinuitet članstva ili razvijenu strukturu, a koja djeluje u cilju učinjenja jednog ili više krivičnih djela za koja se po zakonu može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna.

47. Sud posebno ukazuje da za postojanje krivičnog djela organizovani kriminal nije neophodno da članovi grupe međusobno poznaju jedni druge, da svi budu u međusobnom kontaktu i da su se neposredno dogovorili o zajedničkom djelovanju u istom cilju. Naime, obilježja ovog krivičnog djela postoje čak i u slučaju kada članovi grupe ne poznaju jedni druge, ukoliko kod svakog od njih pojedinačno postoji svijest da se zajednička djelatnost

sa istim ciljem odvija zahvaljujući njihovom pojedinačnom djelovanju.

48. U konkretnom slučaju, prije svega, kao nespornom javlja se činjenica da je optužena M. Ć. bila angažovana kao branilac Ž. I. za vrijeme dok se isti nalazio u pritvoru na osnovu rješenja Okružnog suda u B. L. broj KPP-01/07P od 5.1.2007. godine zbog postojanja osnovane sumnje da je počinio krivično djelo organizovani kriminal iz člana 383.a) stav 2. KZ RS u vezi sa krivičnim djelom neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droga iz člana 224. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ RS i krivično djelo falsifikovanja isprave iz člana 377. stav 2. KZ RS, i da je sa istim vršila nesmetanu komunikaciju. S tim u vezi, Vijeće nalazi da takođe nije sporno da je optužena M. Ć., na traženje Ž. I., pristala da stupi u telefonski kontakt, prvo sa N. G., a kasnije i sa ostalim licima. Na navedene okolnosti svjedočili su svjedoci optužbe Ž. I. i N. G., te svjedok odbrane S. R.. Iskaze ovih svjedoka na navedene okolnosti, Sud je u potpunosti prihvatio, nalazeći da su isti podudarni i neprotivrječni, da su međusobno saglasni, te da su u saglasnosti i sa drugim izvedenim materijalnim dokazima, prvenstveno sa presretnutim telefonskim razgovorima, što ih zajednički čini valjanim i pouzdanim dokazima za izvođenje pravilnog zaključka o tim činjenicama.

49. Tako je svjedok Ž. I. naveo da je na njegovo traženje, optužena M. Ć. nazvala nekoliko njegovih drugova da bi prenijela ono što joj je on rekao, a ticalo se vraćanja duga. Svjedok N. G. je naveo da mu je poznato da je optužena zastupala njegovog kuma, Ž. I., te da je on nju zvao nekoliko puta na telefon, ostavljajući pri tome mogućnost da je i ona njega kontaktirala. Konačno, i svjedok S. R. je naveo da ga je optužena kontaktirala i da se predstavila kao advokat Ž. I., dok je svjedok Z. J. naveo da je on kontaktirao M. Ć. nakon što ga je N. G. prethodno zvao telefonom. Iskazi navedenih svjedoka potvrđeni su i presretnutim telefonskim razgovorima ostvarenih između optužene i lica N. G.. Na kraju, treba napomenuti i činjenicu da ni optužena M. Ć. nikada nije ni osporavala da je na traženje Ž. I., pristala da kontaktira sa drugim licima, te da je navedene telefonske razgovore i obavljala.

50. Nadalje, činjenicu da je optužena Ć. od Ž. I. preuzela pismo sa brojem telefona N. G., da je povodom toga istog kontaktirala, prenoseći mu poruke od I. sa naznakom i uputama šta sve treba da uradi, sud je utvrdio na osnovu izjave svjedoka N. G., date neposredno na pretresu pred ovim Vijećem, ističući da ostavlja mogućnost da ga je optužena kontaktirala i da mu je prenijela upute i poruke od Ž. I., kao i na osnovu presretnutih telefonskih

razgovora, prije svega razgovora broj IDD 31. Naime, u predmetnom presretnutom telefonskom razgovoru optužena M. Č., između ostalog govori G. da mu je I. poručio da ne smije ništa naručivati od I. dok mu on ne da zeleno svjetlo, dok G. govori optuženoj Č. da poruči Ž. da mu je S. rekao da ga slučajno odozgo ne zove. U istom telefonskom razgovoru, optužena pita koliko kod svakog od njih ima čega, kamiona i obične, te postavlja pitanje koliko je dao G., D., A. i S., te navodi da postavlja pitanje da li je problem u materijalu, je li sve trulo, na što G. odgovara da materijal nije dobar i "da ga ona zove a ne on, jer on puno priča, inače ćemo svi tamo đe i on".

51. Gotovo identičan je i sadržaj presretnutog telefonskog razgovora broj: IDD 20, u kome optužena i G. razgovaraju o "trenerkama" i optužena pita koliko je dao S., G., D. i je li sve otišlo I..

52. Svjedok N. G., u svom iskazu pred sudom naveo je da daje mogućnost da je optuženoj M. Č. podnio izvještaj koliko je ko dao novca kome, kao i da je moguće da mu je ona nešto prenosila od Ž. I. kojem je ona bila advokat.

53. Da je optužena M. Č. obavila razgovor i sa S. R., a vezno za naplatu potraživanja nastalog prometom opojnom drogom, Vijeće je našlo dokazanim prije svega iz iskaza svjedoka S. R. i A. K., kao i presretnutog telefonskog razgovora broj: IDD 60.

54. Naime, svjedok S. R. je naveo da ga je optužena nazvala i predstavila se kao advokatica Ž. I., te mu navela da treba da ispoštuje neki novac, neke trenerke, na što joj je on odgovorio da ga više nikada ne zove, da ne zna u šta se upušta, nakon čega ga više nije zvala. Navedeni iskaz svjedoka R., potvrđuje i iskaz svjedokinje A. K., koja je navela da je njenog supruga, S. R. nazvala optužena M. Č. koji je nakon razgovora sa njom bio ljut jer je tražila pare od njega, te joj je on rekao nešto kao: "kakve trenerke, pa šta je vama vi nemate pojma u šta se petljate, kao kakav Ž., znate li da se možda i telefoni prislušuju i tako šta nemojte me više zvati".

55. I iz presretnutog telefonskog razgovora IDD broj: 60, između N. G. i S. R., proizilazi da je optužena kontraktirala S. R., jer upravo u ovom telefonskom razgovoru R. govori G. da ga je optužena M. Č. zvala, ali da joj je on rekao: „ On (I.) je budala, jel on kreten pa vas petlja, nemojte mene gospođo mene petljat, nemojte me nikad više zvat'; nemojte vi

gospođo njemu baš puno...“.

56. Konačno, da je optužena M. Č. uspostavila kontakt sa Z. J., te da se sa istim i susrela, a sve radi J. predaje 5.000,00 Eura optuženoj, sud je našao dokazanim iz iskaza samog svjedoka Ž. I., Z. J., ali i iskaza svjedoka N. G..

57. Tako je svjedok Ž. I. potvrdio da je optužena M. Č. primila od J. 5.000,00 Eura, te da je taj novac bio namijenjen za troškove odbrane i za jemstvo, dok je svjedok Z. J. takođe potvrdio da se u restoranu u Banja Luci, zajedno sa S. i G. sastao sa optuženom M. Č., kojom prilikom joj je on dao 5.000,00 Eura, te mu je ona doslovno rekla: “ti si slobodan”. Konačno, sve naprijed navedeno je potvrdio i svjedok N. G., kada je naveo da su se optužena M. Č. i on sastali sa Z. J., a povodom predaje para za kauciju Ž. I..

58. Dakle, iz svih naprijed navedenih dokaza, nesporno proizilazi da je optužena M. Č., ostvarila komunikaciju sa ostalim pripadnicima zločinačke organizacije, prije svega sa N. G., S. R. i Z. J..

59. Nadalje, da je optužena M. Č. prilikom razgovora sa drugim pripadnicima zločinačke organizacije koristila šifrovane nazive za drogu, Vijeće se uvjerilo prije svega iz presretnutih telefonskih razgovora, ali i iz izjava pojedinih svjedoka.

60. Tako u presretnutom telefonskom razgovoru broj: IDD 20, optužena M. Č. pita kolika je cijena u B. L., “**skupo**” ili “**jeftino**”, na što G. odgovara jeftino, jeftino. Takođe, iz presretnutog telefonskog razgovora broj: IDD 31, optužena M. Č. pita N. G. koliko kod svakog od njih ima čega, “**kamiona**” i “**obične**”, dok N. G. govori optuženoj da mu Ž. samo treba poručiti koliko komada “**trenerki**” je kod koga. U istom telefonskom razgovoru optužena Č. pita G. je li problem u materijalu, je li sve “**trulo**”, na što G. odgovara da jeste.

61. Nadalje, u telefonskom razgovoru broj: IDD 33 optužena Č. čita pismo Ž. I. i postavlja pitanje G. ko je koliko dao K. novca, je li D. uzimao “**obične**”, te navodi da su “**kamioni**” za R..

62. I svjedok S. R. je naveo da ga je kontaktirala optužena Č. te mu rekla da treba da ispoštuje neki novac, neke “**trenerke**”. Svjedok je takođe naveo da je jedna “**trenerka**”

predstavljala 1.000,00 Eura, kao i da je bilo uobičajeno da se Euri zovu kao „trenerke“.

63. I svjedok - stručno lice B. D., naveo je da je optužena Č. prilikom razgovora sa ostalim pripadnicima zločinačke organizacije koristila šifrovane nazive za drogu, odnosno šifre poput trenerke i patike. Na poseban upit odbrane, na osnovu čega je zaključeno da se korištene šifre odnose na droge, svjedok je odgovorio da je to utvrđeno na osnovu drugih, odnosno prethodnih razgovora.

64. Prema tome, na osnovu prethodno izvedene analize, i ocjene navedenih dokaza, Sud je na nesumnjiv i pouzdan način utvrdio da je optužena M. Č. ne samo znala za poslove svog klijenta Ž. I., čime se on bavio u prošlosti i nastavio da se bavi, njegove rukovodeće uloge i dr., već da je i sama, svjesno preduzimala obavljanje poslova koji su se odnosili na kontaktiranje ostalih pripadnika zločinačke organizacije i prenošenje poruka Ž. I., sve s ciljem naplate potraživanja i duga nastalog od prodaje opojne droge.

65. Optužena se praktično pridružila vršenju završnih radnji u procesu prometa opojnih droga i na taj način svojom voljom pristupa organizaciji kojoj su pripadali i lica sa kojima je ostvarivala direktne telefonske komunikacije, tj. organizaciji čije su joj kriminalne aktivnosti i ciljevi itekako bili poznati. Ustvari, ona na taj način postaje pripadnik zločinačke organizacije koja je zajedničkim djelovanjem činila krivično djelo, koja činjenica nije sporna, u kom slučaju nije neophodno da i optužena participira u samoj radnji izvršenja krivičnog djela od strane zločinačke organizacije. Dovoljno je da je ona sudjelovala u ukupnoj djelatnosti te organizacije i tim svojim učestvovanjem doprinijela ostvarivanju zločinačkog plana cijele grupe, a što je u konkretnom slučaju na pouzdan način i utvrđeno.

66. Zaključak o dokazanosti činjeničnih navoda i utvrđenju odlučnih činjenica, kako je to prethodno izneseno, ne može se dovesti u pitanje odbranom optužene, posebno ne izvedenim dokazima od strane iste. Tvrdnju optužene da nije znala da se radi o drogi kao robi koja se spominje kroz telefonske razgovore, da nije znala da se potražuje novac (dug) koji potiče od prometa droge, te da nije znala da su se lica sa kojima je kontaktirala telefonom bavila prometom opojne droge i da pripadaju organizovanoj zločinačkoj organizaciji, Sud nije mogao prihvatiti kao tačnu tvrdnju, čime je u potpunosti osporen i stav odbrane da je optužena u konkretnom slučaju postupala u neotklonjivoj stvarnoj zabludi.

67. Naime, svjedok odbrane S. R., čiji je iskaz takođe reproduciran u pretresu pred Apelacionim vijećem, ne iznosi ništa posebno što bi moglo ozbiljno osporiti utvrđene odlučne činjenice u predmetnom slučaju. Dio iskaza ovog svjedoka kada ističe „ ne zovi me više na ovaj broj, ne znaš u šta se upuštaš, Ž. nije mala maca“, odbrana pokušava da prikaže kao momenat saznanja optužene o tome čime se njen klijent (I.) bavi i na tome dalje zasniva tezu da je od momenta tog saznanja prekinula svaki kontakt sa istim, odnosno zasniva tvrdnju da je do toga momenta bila u ubjeđenju da su se sve informacije, upute, kontakti, i potraživanja, odnosili u vezi sa prometom sportske opreme, a ne droge.

68. Međutim, ocijenom iskaza ovog svjedoka, gledano kroz prizmu njegove cjelovitosti, te imajući u vidu činjenicu da potencirani izdvojeni dio iskaza u odnosu na ovu okolnost, se ne može dovesti u vezu sa bilo kojim drugim izvedenim dokazom, niti su u bilo kakvoj podudarnosti, neminovno nameće zaključak da je taj dokaz sam po sebi nedovoljan i nepouzdan za utvrđenje pravilnosti činjeničnog zaključka o bitnoj činjenici. Iskaz ovog svjedoka ne može se dovesti u vezu ni sa dijelom iskaza Ž. I., kada ističe da je optuženoj M. Ć. rekao da posjeduje prodavnicu sportske opreme i da se uglavnom time bavi, iz razloga što iskaz ovog svjedoka u tom dijelu Sud nalazi pristrasnim i očigledno dat s ciljem da se prikrije djelovanje optužene i na taj način umanja njena odgovornost.

69. Stoga, odbrana optužene po ocijeni ovog Vijeća, ponuđenim dokazima nije dovela u pitanje opstojnost utvrđenih odlučnih činjenica, relevantnih za predmetno krivično djelo, već naprotiv, odbrana optužene neosnovano tokom prvostepenog i drugostepenog postupka apostrofira tvrdnju da optužena nije znala niti je bila svjesna svog krivičnog statusa, odnosno pripadnosti zločinačkoj organizaciji.

70. Krivično djelo za koje je oglašena krivom, optužena M. Ć., počinila je s **umišljajem**, kao oblikom vinsti.

71. Za direktno umišljajno postupanje (direktni umišljaj), neophodno je da učinilac postupa sa sviješću i htijenjem ostvarenja određenog krivičnog djela, dok je za indirektno umišljajno postupanje (eventualni umišljaj) neopohodno da na strani učinioca postoji svijest o mogućnosti nastupanja zabranjene posljedice i pristajanje na njeno nastupanje.

72. Kada je u pitanju intelektualni element umišljajnog postupanja, učinilac u momentu izvršenja djela mora biti svjestan svih zakonskih obilježja bića krivičnog djela, što u konkretnom slučaju u odnosu na predmetno krivično djelo, znači da optužena mora imati svijest o svojoj pripadnosti zločinačkoj organizaciji.

73. Voljni element direktnog umišljaja se ogleda u htijenju ostvarenja određenog krivičnog djela, imajući u vidu da se „htjeti može samo ono djelo kojeg je učinilac svjestan, o kojem ima pravilnu predstavu“.

74. Iz provedenih dokaza optužbe (iskazi svjedoka, presretnuti telefonski razgovori) nedvojbeno se izvodi zaključak da je optužena znala da su lica sa kojima je ostvarivala telefonske komunikacije (I., G., R., J. i K.) bili pripadnici zločinačke organizacije koja je zajedničkim djelovanjem činila krivična djela, te da je znala da se oni bave neovlaštenim prometom opojnom drogom, čime je bila svjesna i voljna da takvim svojim postupanjem (prenošenjem uputa i poruka) i ona postaje pripadnik te organizacije. Naime, iz presretnutih telefonskih razgovora, obavljenih između M. Ć. i drugih lica, pripadnika zločinačke organizacije, nesumnjivo proizilazi da je optužena, prilikom prenošenja poruka Ž. I., koristeći šifrovane nazive, uobičajene za drogu u prometu, bila svjesna da postaje pripadnik organizacije koja se neovlašteno bavi prometom opojne droge.

75. Da je to tako, potvrđuje i telefonski razgovor broj: IDD 31, kada optužena M. Ć. pita N. G. koliko kod svakog od njih ima čega: „kamiona, obične i dr.“, kao i presretnutog telefonskog razgovora broj IDD 33, kada optužena navodi da su kamioni za R., da ima „trule“, „loše“, „obične“ i dr., te postavlja pitanje koliko je D. uzimao običnih farmerki. Da je optužena M. Ć. bila u uvjerenju da su se sve poruke i komunikacije koje je prenosila od vođe zločinačke organizacije drugim pripadnicima iste, odnosile stvarno na sportsku opremu, kako to odbrana tvrdi, tj. da ona stvarno nije bila svjesna niti je znala da komunicira sa pripadnicima zločinačke organizacije, te da se šifrovani nazivi odnose na promet drogom, i da nije htjela pripadnost organizaciji, postavlja se pitanje zašto bi ona u toku obavljanja telefonskih razgovora sa tim licima, iste upozoravala da paze na svoje telefone (telefonski razgovor broj IDD 33), zašto bi kroz telefonske razgovore koristila šifrovane nazive, te zašto bi N. G. u telefonskom razgovoru upozoravao optuženu „nemoj da on (I.) priča, inače ćemo svi tamo đe i on i zato sam rekao zovi me ti, nemoj da me on zove“.

76. Prema tome, cijeneći iskaze svjedoka optužbe i djelimično iskaz svjedoka odbrane, S. R., te dovodeći iste u vezu sa predočenim materijalnim dokazima (presretnuti telefonski razgovori), ovo Vijeće je nesumnjivo utvrdilo da je optužena M. Ć., umišljajno počinila krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 250. stav 4. KZ BiH u vezi sa krivičnim djelom Neovlašteni promet opojnim drogama iz člana 195. stav 1. KZ BiH u vezi sa članom 54. KZ BiH.

VI ODLUKA O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI I TROŠKOVIMA KRIVIČNOG POSTUPKA

77. Prilikom odlučivanja o vrsti krivičnopravne sankcije i visini kazne, Sud je imao u vidu sve okolnosti za odmjeravanje iste, shodno odredbi člana 48. KZ BiH, a posebno stepen krivice, okolnosti pod kojima je djelo učinjeno te raniji život učiniteljice, njene lične prilike i držanje nakon učinjenog krivičnog djela. Od olakšavajućih okolnosti na strani optužene Sud je cijenio da je optužena do sada neosuđivana, da je majka dvoje maloljetne djece, dok otežavajućih okolnosti na strani optužene sud nije našao. Sud je posebno cijenio kao olakšavajuće okolnosti činjenicu da se u konkretnom slučaju kompletna djelatnost optužene pojavljuje tek u završnoj fazi izvršenja krivičnog djela, i da je njen ukupni doprinos izvršenju krivičnog djela, u odnosu na ostale pripadnike zločinačke organizacije, bio znatno manji, odnosno Sud je posebno cijenio njen relativno manji i vremenski kraći udio u djelovanju zločinačke organizacije.

78. Sve te okolnosti Sud je ocijenio kao osnov za ublažavanje kazne, shodno odredbi člana 49. i 50. KZ BiH, pa je optuženoj za predmetno krivično djelo izrekao kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) mjeseci. Po ocjeni Suda pomenute olakšavajuće okolnosti na strani optužene u svojoj ukupnosti predstavljaju osobito olakšavajuće okolnosti koje opravdavaju izricanje blaže kazne od zakonom propisane, nalazeći da će se sa tako izrečenom kaznom zatvora moći postići svrha kako specijalne tako i generalne prevencije.

79. Na osnovu člana 56. KZ BiH optuženoj se u izrečenu kaznu zatvora ima uračunati i vrijeme provedeno u pritvoru, i to od 28.08.2008. do 23.12.2008. godine.

80. Budući da je oglašena krivom, a osnovu člana 188. stav 1. ZKP BiH, a u vezi sa

članom 186. stav 2. ZKP BiH, optužena je obavezana naknaditi troškove krivičnog postupka čiju visinu će sud odrediti posebnim rješenjem po pribavljanju potrebnih podataka.

ZAPISNIČAR:

Anida Saračević

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Mirko Božović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude, temeljem odredbe člana 317a. stav 1. tačka b) ZKP BiH, dozvoljena je žalba trećestepenom vijeću ovoga Suda.